

Úvodní stránka>Soudní řízení>Trestní věci>Soudní pomoc>**Dokazování**

Dokazování

Tento oddíl podává přehled o právních předpisech EU týkajících se shromažďování důkazních prostředků v přeshraničních věcech.

Souvislosti

Odstranění hraničních kontrol v rámci Unie výrazně usnadnilo volný pohyb občanů EU. Zároveň ale ulehčilo zločincům páčání trestné činnosti napříč státy. Proto je nezbytné, aby členské státy EU při shromažďování důkazů v trestních věcech účinně spolupracovaly.

Právní předpisy EU

Současná situace

Pravidla pro shromažďování důkazů v trestních věcech v EU jsou založena na dohodách o vzájemné pomoci.

Jsou to zejména:

Evropská úmluva o vzájemné pomoci ve věcech trestních přijatá Radou Evropy dne 20. dubna 1959 a její dodatkové protokoly, jakož i dvoustranné dohody uzavřené podle článku 26

Úmluva k provedení Schengenské dohody a její dodatkové protokoly

Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie z roku 2000 a její protokol.

Od roku 2017

Počínaje 22. květnem 2017 se bude získávání důkazů v EU řídit směrnicí o evropském vyšetřovacím příkazu.

Tato nová směrnice je založena na vzájemném uznávání a nahrazuje příslušná opatření ve výše uvedených úmluvách.

Směrnice bude použitelná v zemích EU, které jsou jí vázány.

Po přijetí směrnice bylo nařízením 2016/95 ze dne 20. ledna 2016 zrušeno **rámcové rozhodnutí o evropském důkazním příkazu** z roku 2008, které mělo omezenější oblast působnosti.

Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech z roku 2000

Tato úmluva je **nejběžněji používaným** nástrojem pro získávání důkazů.

Zahrnuje vzájemnou pomoc v těchto oblastech:

vyslýchání **podezřelých a svědků**,

využívání videokonferencí,

získávání důkazů prostřednictvím **ohledání a zajištění**,

telekomunikace.

Protokol k úmluvě obsahuje pravidla pro zjišťování informací o **bankovních účtech a transakcích**.

Žádosti o vzájemnou pomoc

Dožadující orgán se může obrátit na vydávající orgán přímo.

S výjimkou případů, kdy se vykonávající orgán dovolává důvodů pro odmítnutí, se žádost vyřídí co nejdříve a pokud možno ve lhůtách stanovených dožadujícím orgánem.

S cílem zabezpečit přípustnost získaného důkazu splní orgány vykonávajícího státu postupy stanovené orgány dožadujícího státu, pokud nejsou v rozporu se základními zásadami právních předpisů ve vykonávajícím státě.

Směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu

Evropský vyšetřovací příkaz je rozhodnutí justičního orgánu vydané či potvrzené justičním orgánem jednoho členského státu EU za účelem provedení vyšetřovacích úkonů v jiném členském státě EU s cílem shromáždit důkazy v trestních věcech.

Směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu byla přijata dne 3. dubna 2014. Neúčastní se jí Dánsko a Irsko.

Cílem směrnice bylo zavést zásadu vzájemného uznávání a současně:

zachovat flexibilitu při vzájemném poskytování právní pomoci a

chránit základní práva.

Evropský vyšetřovací příkaz se vztahuje na všechny vyšetřovací úkony s výjimkou vytváření společného vyšetřovacího týmu.

Lze ho vydat v rámci trestních, správních či občanských řízení za předpokladu, že rozhodnutí může vést k řízení u soudu příslušného pro trestní věci.

Vydávající orgány mohou evropský vyšetřovací příkaz využít pouze v případě, je-li daný vyšetřovací úkon:

nezbytný,

přiměřený a

použitelný v obdobných vnitrostátních případech.

Podle nové směrnice musí vykonávající členský stát provést vyšetřovací úkon se **stejnou rychlostí a prioritou** jako v obdobné vnitrostátní věci.

Vyšetřovací úkony musí být také provedeny „co nejdříve“. Směrnice stanoví lhůty (nejvýše **30 dnů** pro přijetí rozhodnutí o uznání a vyřízení žádosti a **90 dnů** pro účinné vyřízení žádosti).

Členské státy EU mohou žádost na základě určitých důvodů odmítnout. Níže uvedené obecné důvody pro odmítnutí se vztahují na všechny úkony:

imunita nebo výsada nebo pravidla omezující trestněprávní odpovědnost týkající se svobody tisku;

poškození základních zájmů v oblasti národní bezpečnosti;

jiné než trestní řízení;

zásada *ne bis in idem*;

extraterritorialita (spáchání činu mimo území příslušného státu) spojená s oboustrannou trestností;

neslučitelnost se závazky v oblasti základních práv.

Některé úkony lze odmítnout na základě dalších důvodů:

neexistence oboustranné trestnosti (kromě vymezených závažných trestných činů);

nemožnost provést úkon (vyšetřovací úkon neexistuje nebo není v obdobných vnitrostátních případech dostupný a není k dispozici žádná alternativa).

Poslední aktualizace: 22/01/2019

Tyto stránky spravuje Evropská komise. Informace na této stránce nemusí nezbytně vyjadřovat oficiální stanovisko Evropské komise. Komise neodpovídá ani neručí za informace nebo údaje, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Pokud jde o předpisy v oblasti autorských práv pro webové stránky EU, viz právní upozornění.